

УДК 378:373.3.091.12.011.3-051:796

Носко Ю. М.

ORCID <http://orcid.org/0000-0003-1077-8206>

Scopus-Author ID 56880366900

Кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри дошкільної та початкової освіти,
Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка
(м. Чернігів, Україна) E-mail: ulianosko5@gmail.com

ЗОВНІШНІ ТА ВНУТРІШНІ ЧИННИКИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ВИКЛАДАННЯ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

У статті представлені основні зовнішні та внутрішні чинники професійного розвитку особистості майбутнього учителя початкових класів до викладання фізичної культури. У статті наголошується на тому, що підготовка майбутніх педагогічних кадрів для закладів початкової освіти повинна вбачати плекання креативної особистості нового учителя.

Мета дослідження – проаналізувати зовнішні та внутрішні чинники професійного розвитку особистості майбутнього учителя початкових класів до викладання фізичної культури та зробити аналіз проблеми креативної освіти майбутнього учителя закладів початкової освіти.

Методи дослідження. Для отримання найбільш значущих результатів дослідження та їх інтерпретації застосовувались такі методи: теоретичний аналіз і синтез, систематизація, узагальнення інформації викладеної у науковій літературі.

Наукова новизна. Виявлено, визначено та узагальнено зовнішні та внутрішні чинники професійного розвитку особистості майбутнього учителя початкових класів до викладання фізичної культури. А також визначено, що креативний розвиток особистості відбувається на основі її внутрішньої активності.

Висновки. У педагогічному визначенні зовнішніх та внутрішніх чинників професійного розвитку особистості майбутнього учителя початкових класів до викладання фізичної культури на сьогодні слід обов'язково враховувати досягнення стану сучасної філософії, психології, соціології, валеології та інших наук. Саме це має зумовити рівень нашої розробки Концепції та педагогічної технології креативно-оздоровчого фізичного виховання, що відповідають сучасному рівню науки та суспільно-економічних вимог і запитів.

Професійна діяльність учителя фізичного виховання здійснюється в активних суб'єкт-суб'єктних відношеннях з учнями. У підготовці майбутніх учителів важливе значення проходження педагогічної практики. Саме практика є тим незамінним педагогічним середовищем, яке сприяє напрацюванню педагогічного стилю креативно-оздоровчої діяльності і оволодінню знаннями та навичками спілкування з колегами, адміністрацією школи, батьками.

Ключові слова: чинники професійного розвитку, зовнішні і внутрішні чинники, майбутній учитель початкових класів, креативно-оздоровча діяльність, заклад початкової освіти.

Постановка проблеми. Педагогіка як наука про сутність розвитку і формування людської особистості, враховуючи особливості дитини та сутність завдань того чи іншого закладу освіти на основі наявних теорій, методик виховання і навчання здійснює визначення системи чинників педагогічної діяльності – факторів, як рушійної сили досягнення освітньої мети.

Прийняття нового Закону «Про освіту» підтвердило наміри держави здійснювати модернізацію сучасної освіти у відповідності з тенденціями світового розвитку та поглиблення гуманізації не тільки освіти, а й усього суспільного життя [3].

У переході людської цивілізації на засади гуманістичної креативно-педагогічної парадигми здійснюється повернення кожного індивіда до природної творчої діяльності як співтворчості дорослого і дитини, вчителя й учня, викладача і студента, наукового керівника і пошукача, адміністратора і виконавця. У надрах такого універсального способу «креативного» буття здійснюється оцінка інноваційного досвіду і людство входить до епохи творчості, яка в майбутньому буде наповнювати всі галузі його життєдіяльності. Тому закономірно, що науковий філософсько-психологічний аналіз відомих у світовій і вітчизняній науці вчених показує, що вирішальним фактором, а по-іншому кажучи чинником суспільного розвитку та економіки, є креативна особистість, оскільки добре відомо, що саме такий фахівець легко включається у творчий процес.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Здійснюючи пошуки чинників професійного розвитку особистості майбутнього вчителя початкових класів до викладання фізичної культури, важливо, щоб цей процес був творчим і плідним у впливові на самого виконавця педагогічного процесу. Саме тому передбачати лише творчу участь фахівця – замало, бо ж треба, щоб вона приносила ще й свої плоди і була якомога більш ефективною. До цього завжди всіляко долучаються сучасні ефективні керівники та виконавці, які не тільки беруть участь у пошуку, а й видають «на гора» будь-які інноваційні продукти.

Творчий пошук не оминув й освіту, бо ж вона має бути такою, щоб будь-які витрати педагога як працівника на робочому місці (часу, енергетичні ресурси, амортизація засобів виробництва тощо) були виправдані досягненнями його учнів та удосконаленням умов їх діяльності. Саме тому модернізація сучасної освіти, як результат втілення учителем будь-яких новацій, на переконання передової вітчизняної громадськості має бути неодмінно гуманістичною. Зважаючи на важливість її забезпечення як стратегічної мети В. Кремень, В. Мадзігон, В. Моляко, М. Носко, В. Рибалка, С. Сисоєва, А. Сологуб та деякі інші переконані у необхідності учителя приділяти особливу увагу креативному розвитку учнів, як одному із найбільш важливих у задоволенні природних інтелектуальних потреб дитини.

Особлива увага і значення приділялася роботам вчених, які здійснюють багаторічні дослідження різноманітних зовнішніх і внутрішніх чинників, які можуть актуалізувати або ж сповільнювати реалізацію освітніх інновацій, розвиток педагогічних процесів чи систем. У зв'язку з цим досліджувалися роботи Г. Апанасенка, В. Бальсевича, Ю. Виноградова, Л. Волкова, Д. Деннет, Л. Івашенко, Я. Зеленецького, І. Колеснікова, Т. Котарбінського, О. Ланге, В. Ільїна, Т. Круцевич, Т. Коваленка, О. Куц, Л. Матвєєва, Ю. Перевозчикова, Л. Пірогова, Т. Пшоловського, Є. Слуцкого, Н. Стрпоко, А. Шевченко, Б. Шияна та інших.

Мета дослідження – проаналізувати зовнішні та внутрішні чинники професійного розвитку особистості майбутнього учителя початкових класів до викладання фізичної культури та зробити аналіз проблеми креативної освіти майбутнього учителя закладів початкової освіти.

Методи дослідження. Для отримання найбільш значущих результатів дослідження та їх інтерпретації застосовувались такі методи: теоретичний аналіз і синтез, систематизація, узагальнення інформації, викладеної у науковій літературі.

Наукова новизна. Виявлено, визначено та узагальнено зовнішні та внутрішні чинники професійного розвитку особистості майбутнього учителя початкових класів до викладання фізичної культури. А також визначено, що креативний розвиток особистості відбувається на основі її внутрішньої активності.

Виклад основного матеріалу. Підготовка майбутніх педагогічних кадрів закладів початкової освіти повинна вбачати її високу мету – плекання креативної особистості нового учителя. Бо ж освітній процес фізичного виховання закладів початкової освіти, як і інші предмети, має достатній і педагогічно-цінний ресурс для створення умов для розвитку в учня оригінальності, швидкості, гнучкості, асоціативності, критичності мислення та ретельності у розробці рішення будь-якої проблеми. Розвиток почуття відповідальності в учнів закладів початкової освіти за всіх, як за себе, надає реальну освітню можливість розвивати та виховувати у них власне почуття відповідальності за сім'ю, місто, державу та й планету, що передбачається глобальною освітою як норма.

Вище викладене ґрунтується на запереченні примітивного розуміння фізичного виховання як другорядного предмета і визнання високої значущості в загальному освітньому процесі учнів закладів початкової освіти, яка зорієнтована на втілення ідей та положень Концепції і педагогічної технології креативно-оздоровчої навчальної діяльності.

Вибір означених вище методологічних засад підготовки майбутнього учителя закладів початкової освіти з фізичної культури спонукає до більш глибокого аналізу теоретичних проблем креативної освіти. Він показав, що на початку ХХІ століття спостерігається бум дослідження проблем розвитку креативності особистості. Наукова новизна ідеї полягає в тому, що в ній визначались умови виховання не тільки творчої, а й креативної особистості. Зважаючи на велике значення для визначення сутності Концепції, маємо наголосити, що ототожнення креативності і творчих здібностей недопустиме. Оскільки

в будь-якій мові немає абсолютних синонімів, а є, як зазначав видатний російський лінгвіст Л. Щерба, лише погане знання мови, то у визначенні творчих здібностей слід розуміти здатність творчої людини здійснити будь-які розробки, але не обов'язково доводити їх до практичного втілення в життя. Останнім часом, з метою розмежування понять творчих і креативних здібностей, деякі психологи вважають перші, як ті, що можуть бути надбані в процесі навчання і накопичення досвіду, а другі, як ті, з якими народжується людина. Тому креативність науковця й інженера, педагога і громадського діяча чи будь-якого виражається в тому, що він, не тільки як творча людина висуває ідею, але й доводить її до конкретного практичного результату і одержання будь-якого товарного продукту. То ж і виходить, що креативна особистість завжди творча, але не навпаки, бо ж можна приймати участь в творчому пошуку, але не знайти хоч якесь рішення і створити якісь нові системи, виробництва, матеріали, нові методики, тощо. Креативністю позначається здатність до різної, але обов'язково творчої діяльності заради кінцевого продукту, і саме ця здібність особистості може забезпечувати соціальну цінність творчості як процесу [9].

Вище викладене показує, що у педагогічному визначенні зовнішніх та внутрішніх чинників професійного розвитку особистості майбутнього учителя початкових класів до викладання фізичної культури на сьогодні обов'язково важливо враховувати досягнення стану сучасної філософії, психології, соціології, валеології та інших наук. Саме це має зумовити рівень нашої розробки Концепції та педагогічної технології креативно-оздоровчого фізичного виховання, що відповідають сучасному рівню науки та суспільно-економічних вимог і запитів.

Вкрай важливо враховувати у контексті науково-методичних заходів вже добре відомі педагогічні та батьківські проблеми низького рівня здоров'я, незадовільного фізичного розвитку учнів середніх шкіл, які на сьогодні стоять і перед початковою освітою країни. І це тоді, коли на фоні інтенсифікації освітнього процесу у вищій школі спостерігається зниження обсягу рухової активності студентів, зниження стану здоров'я, фізичної підготовленості та їх функціонального фізіологічного стану систем організму. Існують й інші проблеми стану здоров'я студентів, що формують її як гостроактуальну, оскільки дана проблема навчання у закладі вищої освіти та й проблема готовності до майбутньої роботи вчителя. Серед них є помітними такі, як зайва вага майбутнього учителя, незадовільне харчування, постійні стреси, шкідливі звички, негативний вплив середовища та інші.

Оскільки науковці з різних боків розглядають неоднакові педагогічні системи та явища, їхні погляди часом кардинально відмінні, наприклад: Ю. Бабанський веде мову про зовнішні та внутрішні умови функціонування педагогічної системи; А. Вербицький – про сукупність внутрішніх особливостей особистості (параметрів) і зовнішніх обставин (характеристик функціонування) освітнього процесу [1]; В. Загвязинський – про зовнішні та внутрішні обставини науково-педагогічного пошуку [2] тощо.

Педагогічні чинники детерміновані об'єктом дослідження, і тому їх доцільно поділяти на зовнішні стосовно освітньої системи (соціетарні – суспільні, соціально-культурні, нормативно-правові тощо) та внутрішні (інституційні – навчально-методичні, змістові, організаційно-технологічні тощо) [7].

Як показують дослідження, до зовнішніх (ситуаційних, соціетарних) факторів професійного розвитку відносяться: суспільні, соціально-культурні, нормативно-правові, навчально-виробничі та навколишнього середовища тощо. Вони визначаються сутністю загальнодержавної соціально-освітньої політики впровадження ідей, програм та планів розвитку масової фізичної культури і спорту та підвищення кваліфікації учителів. Виходячи з них, теоретично формуються вимоги до сучасних педагогічних працівників, рівні їхньої соціальної значущості та умови праці.

До внутрішніх (інституційних) факторів впливу у закладах вищої освіти, що здійснюють підготовку майбутніх учителів, відносяться: матеріально-фінансові, санітарно-гігієнічні, науково-методичні, процесуально-змістові, організаційно-технологічні тощо. Окрім того, до них відносяться освітнє середовище професійної підготовки, соціальні та матеріальні умови праці викладачів і студентів, ступінь інтеграції науки й освітньої практики у закладі, рівень кваліфікації викладачів, підтримка творчої ініціативи викладачів колегами та ректоратом. Враховуючи тісний зв'язок фізичної культури із спортом, дуже важливим у діяльності ЗВО є співробітництво із спортивними організаціями, товариствами, клубами, базами.

Зважаючи на вибір креативно-оздоровчої освіти учнів закладів початкової освіти, як теоретичних засад майбутньої педагогічної діяльності учителя фізичного виховання визначення сутності зовнішніх та внутрішніх факторів професійного розвитку має принципові відмінності.

Особливе значення, окрім названих вище, мають чинники впливу на якість освіти, які визначаються специфікою особистісних чинників розвитку викладачів у відповідності із Концепцією та технологією креативно-оздоровчої діяльності учителя фізичного виховання і його потенціалом готовності та діяльністю їх як науково-педагогічних працівників. На нього безпосередньо впливає і рівень узгодженості дій, ступінь застосування авторської Концепції і технології. Їх рівень визначається і

тим, як науково-обґрунтовано і дохідливо викладаються мета, завдання, зміст, система організації підготовки вчителів та конкретизуються новації. Не менше значення мають особистісні ознаки загальної культури учителя-новатора та спеціальної педагогічної спрямованості, що визначають творчу активність у процесі практичної діяльності та прагнення до постійного вдосконалення педагогічної майстерності.

Разом з тим, важливо, враховуючи сутність креативно-оздоровчої початкової освіти, визначитися і в розумінні індивідуальних чинників розвитку студентів. Вочевидь до них важливо віднести індивідуальні риси і властивості та особистісні якості: мотиви, інтереси, нахили, здібності, психологічні, морально-етичні, естетичні цінності й установки, а також інструментальні здібності. До останніх відносяться здібності, що впливають на процеси розвитку креативної, інтелектуальної та психомоторної сфери особистості майбутнього учителя. Зважаючи на важливість розвитку у майбутнього вчителя здатності до самоактуалізації, важливе значення має оволодіння ним теорією самоменеджменту, які охоплюють самостійне пізнання теорії самопрограмування, самопланування, самоорганізації, самоаналізу, самооцінки.

Як відомо, ступінь розкриття потенціалу особистості визначається, значною мірою, культурою міжособистісного та педагогічного спілкування, що охоплює культуру сприймання і розуміння, ставлення та звертання, повідомлення та переконання, впливи і взаємовпливи у процесі освітньої діяльності. Всі ці компоненти є факторами впливу на студентів. Проте, не зважаючи на важливість міжособистісних стосунків, абсолютизувати їх не можна. У системі професійної, у тому числі педагогічної, діяльності значну роль відіграють відносини, що мають інституційний характер. Ділові стосунки – це складне утворення, обмежене системою певних вимог стосовно функціональних і рольових обов'язків. У реальному процесі професійної діяльності вони взаємопов'язані та мають суттєвий взаємовплив, виконуючи одну з найважливіших функцій інтеграції інтересів членів колективу. До важливих факторів відносимо: високу інтенсивність ділового спілкування викладачів; високий ступінь автономності їхнього режиму праці; значущість матеріальної винагороди, як за безпосередню педагогічну діяльність, так і за додаткову роботу. Окрім цього, специфічною формою міжособистісних відносин є обговорення складних та інноваційних питань науково-педагогічної діяльності, що перебувають в центрі уваги працівників і керівництва ЗВО [5].

Зазначимо, що деякі фактори професійного розвитку особистості діють на особистість і формують її професійну спрямованість ще на етапі вибору професії, що відбувається, як правило, під впливом соціуму: батьків, друзів, шкільних учителів. Серед цих зовнішніх чинників, що впливають на професійний розвиток студентів ЗВО, важливими є особливості педагогічної діяльності вчителя фізичного виховання. До них відносять: складність регламентації та нормування діяльності, необхідність вияву творчості; відсутність матеріально-речової форми в результатах праці; тривалість спілкування педагога і учнів; різноманітність виконуваних функціональних обов'язків (спортивних, фізкультурно-педагогічних, просвітницько-виховних, здоров'язбережувальних, запобіжно-профілактичних, конструювально-проектувальних, організаційно-управлінських, операційно-технологічних, оцінювально-контролювальних, дослідницьких тощо) [4; 6].

Зважаючи на те, що професійна діяльність учителя фізичного виховання здійснюється в активних суб'єкт-суб'єктних відносинах з учнями, у підготовці майбутніх учителів важливе значення має проходження педагогічної практики. Остання є тим незамінним педагогічним середовищем, яке сприяє напрацюванню педагогічного стилю креативно-оздоровчої діяльності і оволодінню знаннями та навичками спілкування з колегами, адміністрацією школи, батьками. Вже під час проходження педагогічної практики учитель має вперше здійснити спроби розробки особистої педагогічної системи, що ґрунтується на інноваційних ідеях педагогів-новаторів, вітчизняних і зарубіжних вчених, які працюють в галузі фізичного виховання покоління школярів закладів початкової освіти, що підрастає. Досить важливо під час практики майбутніх учителів знайомство з практичною педагогічною діяльністю досвідчених учителів, відвідування уроків, що мають бути глибоко проаналізованими разом з керівником педагогічної практики за присутності та й без присутності самого досвідченого учителя.

На підставі викладеного вище, нашого розуміння зовнішніх та внутрішніх чинників професійного розвитку особистості майбутнього учителя початкових класів до викладання фізичної культури, кінцевим результатом комплексної роботи із студентами має бути глибоке розуміння ним важливого значення педагогічної діяльності учителя закладів початкової освіти та здійснення ним загальнодержавної соціально-освітньої політики впровадження ідей, програм та планів розвитку масової фізичної культури і спорту. Має бути усвідомлення учителем необхідності надбання та постійне підвищення рівня кваліфікації, що пояснюється високою соціально-економічною цінністю державного рівня.

Висновки. Виходячи з вказаних вище ідейних здобутків, є особлива важлива вимога до майбутнього учителя – теоретичного оволодіння сучасними педагогічними концепціями та технологіями фізичного виховання у закладах початкової освіти та початок самостійної творчої розробки власного

пакета основних документів учителя, які охоплюють концепції та технологію та узгоджуються із сучасними вимогами, відповідають рівню соціальної значущості та умовам праці учителя закладів початкової освіти з фізичного виховання.

References

1. Вербицкий А. А. Активное обучение в высшей школе : контекстный подход : метод. пособие. М. : Высш. шк., 2008. 207 с.
Verbiczkij, A. A. (2008). Aktivnoe obuchenie v vysshej shkole : kontekstnyj podkhod : metod. posobie [Active learning in higher education: a contextual approach]. Moscow, Russia : Vyssh. shk., 207.
2. Загвязинский В. И., Атаханов Р. Методология и методы психолого-педагогического исследования : [учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений] [3-е изд., испр.]. М. : Академия, 2006. 208 с.
Zagvyazinskij, V. I., Atakhanov R. (2006). Metodologiya i metody psikhologo-pedagogicheskogo issledovaniya : [ucheb. posobie dlya stud. vyssh. ucheb. zavedenij] [3-e izd., ispr.] [Methodology and methods of psychological and pedagogical research: [textbook allowance for students of higher educational institutions]. Moscow, Russia : Akademiya. 208.
3. Закон України «Про освіту» : за станом на 05.09.2017 р. № 2145-19. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 38-39. С. 380.
Zakon Ukrainy «Pro osvitu» : za stanom na 05.09.2017 r. No 2145-19 [The Law of Ukraine «On Education» as of 05.09.2017 y. No 2145-19]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy – Information of the Verkhovna Rada of Ukraine*. 2017. No. 38–39. S. 380. (In Ukrainian)
4. Зволинская Н. Н., Маслов В. И. Пути обновления квалификационной характеристики специалиста по физической культуре и спорту. *Теория и практика физической культуры*. 2003. № 12. С. 40–44.
Zvolinskaya, N. N., Maslov, V. I. (2003). Puti obnovleniya kvalifikacionnoj kharakteristiki spetsialista po fizicheskoy kulture i sportu. [Ways to update the qualifications of a specialist in physical education and sports]. *Teoriya i praktika fizicheskoy kultury. – Theory and practice of physical education*. Vol. 12. 40–44.
5. Кан-Калик В. А., Никандров И. Д. Педагогическое творчество. М. : Педагогика, 1990. 140 с.
Kan-Kalik, V. A., Nikandrov, I. D. (1990). Pedagogicheskoe tvorchestvo. [Pedagogical creativity]. Moscow : Pedagogics, 140.
6. Коновальчук І. Сутність та зміст проєктувально-педагогічних умінь. *Вісн. Житомир. держ. пед. ун-ту ім. І. Франка*. 2003. Вип. 11. С. 46–50.
Konovalchuk, I. (2003). Sutnist ta zmist proektivalno-pedahohichnykh umin. [The essence and content of design-pedagogical skills] *Visn. Zhytomyr. derzh. ped. un-tu im. I. Franka. – Bulletin of Zhytomyr I. Franko State Pedagogical University*. Vol. 11, 46–50.
7. Литвин А. В. Методологічні засади поняття «педагогічні умови» : на допомогу здобувачам наукового ступеня. Львівський НПЦ ПТО. Львів : СПОЛОМ, 2014. 76 с.
Litvin, A. V. (2014). Metodolohichni zasady poniattia «pedahohichni umovy» : na dopomohu zdobuvacham naukovoho stupenia [Methodological principles of the concept of "pedagogical conditions": to help applicants for a scientific degree]. Lvivskyi NPTs PTO. Lviv, Ukraine : SPOLOM, 76.
8. Носко М. О., Давидова Н. А. Проблемы і шляхи підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх вчителів фізичної культури. *Вісник Чернігівського нац. пед. ун-ту ім. Т. Г. Шевченка. Серія : Педагогічні науки. Фізичне виховання та спорт*. Чернігів, 2012. Вип. 92, т. 1. С. 184–187.
Nosko, M. O., Davidova, N. A. (2012). Problemi i shlyakhi pidvishhennya efektyvnosti profesijnoyi pidgotovki majbutnikh vchiteliv fizichnoyi kulturi [Problems and ways of increasing the effectiveness physical education future teachers]. *Visnyk Chernihivskoho nats. ped. un-tu im. T. H. Shevchenka. Seriya : Pedahohichni nauky. Fizychnе vykhovannia ta sport – The Annual of T. G. Shevchenko Chernihiv National Pedagogical University. Series: Pedagogical Sciences. Physical education and sports*. Chernihiv, Issue 92, Vol. 1, 184–187.
9. Щерба Л. В. Языковая система и речевая деятельность. Л. Наука, 1974. 428 с.
Shherba, L. V. (1974). Yazykovaya sistema i rechevaya deyatelnost [Language system and speech activity]. L. Nauka, 428.

Nosko Yu.

ORCID <http://orcid.org/0000-0003-1077-8206>

Scopus-Author ID 56880366900

PhD in Pedagogical sciences

Associate Professor at the Department of preschool and primary education,

Т.Н. Shevchenko National University «Chernihiv Colehium»

(Chernihiv, Ukraine) E-mail: ulianosko5@gmail.com

EXTERNAL AND INTERNAL FACTORS
PROFESSIONAL DEVELOPMENT
OF PERSONALITY FUTURE PRIMARY SCHOOL
TEACHERS TEACHING PHYSICAL CULTURE

The article presents the main external and internal factors of the individual professional development of primary school teachers to teach physical education. The article notes that the training of future teaching staff in primary education should perceive nurturing new creative personality of the teacher.

The purpose of the study – to analyze internal and external factors of the individual professional development of primary school teachers teaching physical education and to make analyses of the future primary school teacher's creative education problem.

Research methods. For the most important research results and their interpretation were used the following methods: theoretical analysis and synthesis, classification, synthesis of information described in the scientific literature.

Scientific novelty. It has been revealed defined and generalized external and internal factors of the individual professional development of primary school teachers to physical education teaching. And also it has been determined that the creative personality development is based on its internal activity.

The pedagogical determinants of the external and internal factors of primary school teacher's professional development to teach physical culture today should necessarily take into account the achievements of the modern philosophy, psychology, sociology, valeology and other sciences. This should determine the level of our Concept development and creative educational technology physical education modern level of science and socio-economic demands.

The professional activity of teachers of physical education are carried out in an active subject-subject relations with students in the preparation of future teachers the importance of pedagogical practice. That practice is the indispensable pedagogical environment which promotes the development of pedagogical style of creative and recreational activities and mastering the knowledge and skills of communication with colleagues, school administration, and parents.

Key words: factors professional development, external and internal factors, primary school teachers, creative and recreational activities, primary education.

Стаття надійшла до редакції 25.09.2019 р.

Рецензент: доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік) НАПН України М. О. Носко